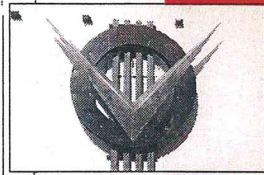
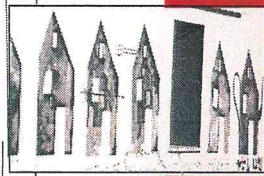
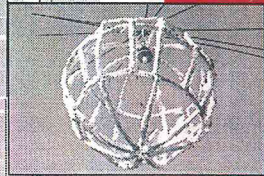
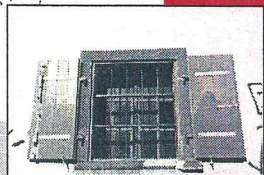

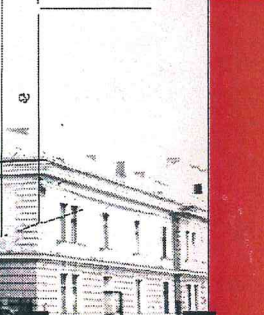
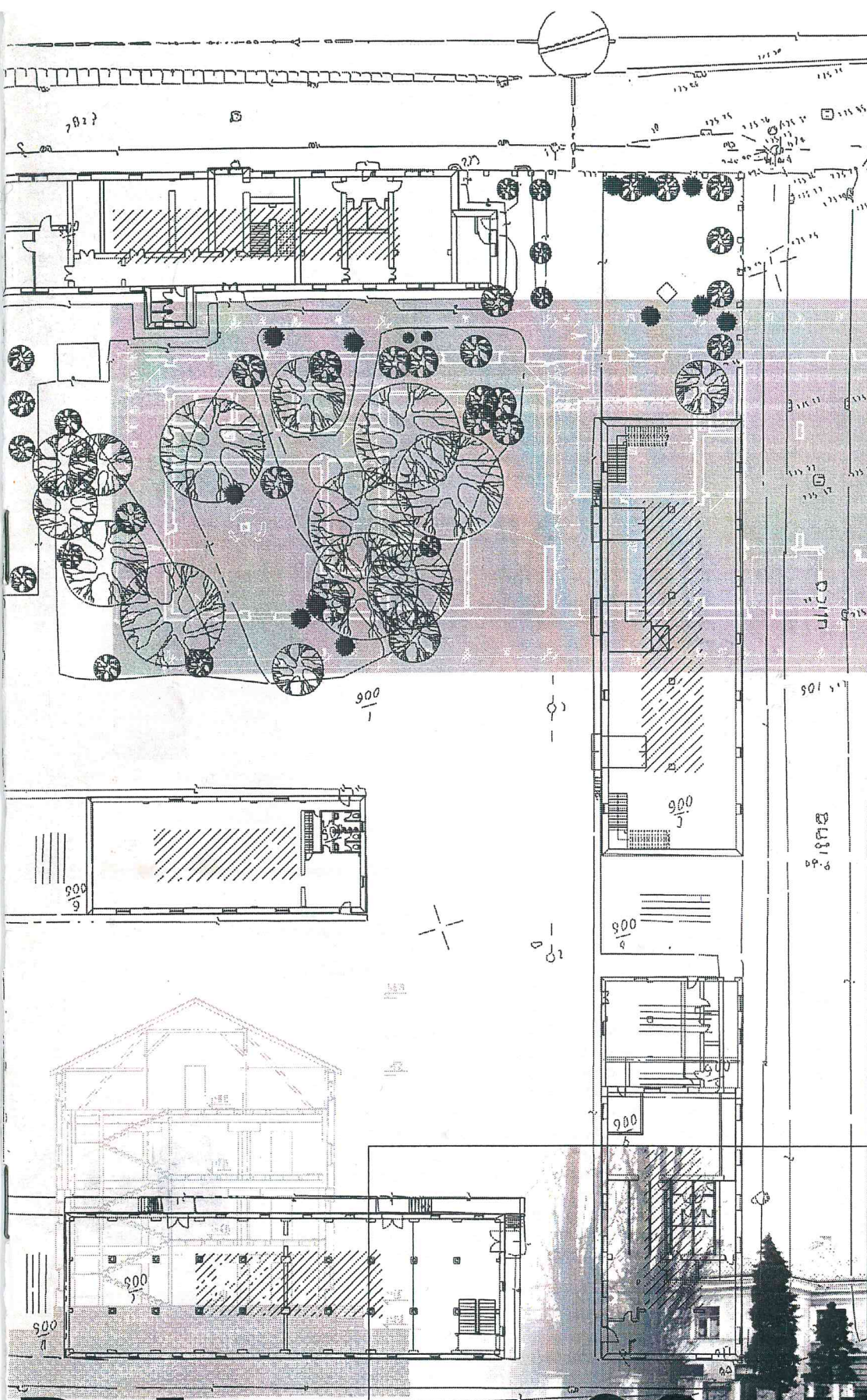
Prebita kanalizacija v Magdaleni

Delave Nitrada so v tretjek in petek prebili cevi kanalizacije v kompleksu biva vojske pekarn. Ob železnici 16, kjer se leto dni deluje Mreža za Magdaleno. V cevi bodo namreč smatli namočeni posebno kamero, ki jim bo omogočila pregled stanja v uložnjani kanalizaciji. Potem naj bi naredili načrt za temeljito prenovo kanalizacije in celotnega kompleksa Magdalene. Sreča na vo delu v Magdaleni po sponzoru z občinskimi mariborskimi občinarje. Ti bi sicer morali opredeliti namembnost objektov in pripraviti ustrezne elaborate, nam je dejal Janec Stembergar, koordinator Mreže za Magdaleno.

Pekarna je v dobrih rokah

Arhitekturno biuro Nitrada je prejelo naročilo za projektiranje in izvedbo rekonstrukcije in prenove objekta, ki bo služil kot bivalna stanovanja v kompleksu biva vojske pekarn. Objekt je zgradil leta 1968 in je v dobrih rokah. Projektiranje in izvedbo rekonstrukcije in prenove objekta, ki bo služil kot bivalna stanovanja v kompleksu biva vojske pekarn. Objekt je zgradil leta 1968 in je v dobrih rokah.

Pekarna v 26 slikah

KATALOG OB RAZSTAVI ARHITEKTURNEGA BIROJA MAGDALENA V HISI GALERJI ZAVODA PEKARNA, MARIBOR

Arhitekturni biro Magdalena
Zavod Pekarna,
Ob železnici 16, Maribor, Slovenija

Sašo REK,
rojen 16. 12. 1967

Srednjo gradbeno šolo v Mariboru
obiskoval od 1982 do 1986

Študent na oddelku za gradbeništvo
takratne Višje tehniške šole v
Mariboru od 1987 do 1991

Študent Fakultete za arhitekturo
Tehniške univerze v Gradcu od 1991

Naslov: Na griču 9, Maribor

Telefon: 062 63 12 96

Andrej ŠMID

rojen 3. 9. 1971

Srednjo družboslovno šolo v
Mariboru obiskoval od 1986 do 1990

Študent Fakultete za arhitekturo
Tehniške univerze v Gradcu od 1991

Naslov: Gregorčičeva ulica 33,

Maribor

Telefon: 062 22 11 39

e-mail: andrej.smid@siol.net

Gostje in sodelavci:

Barbara GLAVIČ, abs. arh.

avtorica projekta "Mladinski center v

opuščeni vojašnici "Pekarna" v

Mariboru" pod mentorstvom prof.

Janeza Koželja, dipl. inž. arh.

in sodelavci delavnice "Park 97"

Polona LIPICNIK, abs. arh.

Mateja POCAJT, štud. arh.

Marko LESAR, dipl. inž. fizike

Arhitekturni Biro Magdalena deluje v okviru Pekarne Magdalenske mreže že od samega začetka. Najprej je Sašo Rek, študent arhitekture, poimenoval tovrstno dejavnost "A&A, Arhitektura Alternativa", potem, natančneje 21. oktobra 1995, pa je nastal "Arhitekturni Biro Magdalena". Ta deluje kot študentski, neprofitni in neprofesionalni študentski arhitekturni biro, ki ima tri polje dejavnosti:

I. Interna pomoč v Mreži.

II. Dejavnost arhitekturnega projektiranja navzven.

III. Prirejanje aktivnosti, ki so s tem povezane (predavanja, delavnice, tečaji).

V Biroju delamo Sašo Rek in Andrej Šmid, oba študenta arhitekture na Fakulteti za Arhitekturo Tehniške univerze v Gradcu ter Marko Lesar, diplomirani inženir fizike. Prostor, ki ga zasedamo, je upravni zgradbi in obsega 27,7 m².

Do danes se je ABM uveljavil izključno na polju točke I. in III.

Za cilj internega biroja smo zastavili tri ravnine:

1. **Zbiranje kompletnega zgodovinskega gradiva o kompleksu bivših vojaških skladišč in pekarnice** v smislu gradbenih dovoljenj, načrtov in podatkov o uporabnosti, izmere vseih razpoložljivih prostorov v kompleksu v merilu 1:100, pridobitve vse razpoložljive dokumentacije, kompleks zadeva in ob kompletiranju take zbirke predstavitev le-te širši javnosti.

2. **Interna pomoč pri reševanju tekočih problemov s področja gradbeništva in arhitekture** Ves čas svojega obstoja se ABM trudi spremljati in urejati vse posege v prostor na področju kompleksa Pekarne magdalenske mreže.

3. **Priprava večjih dolgoročnih projektov** v smislu maksimalne izrabe prostora namenjene Multikulturnemu centru, ki imajo za svoj cilj pokazati, kaj je prostor zmožen nuditi v obdobju 10 do 20 let ob večjih investicijah (novogradnje). Projekti želijo ponuditi vizijo multikulturnega centra z vidike arhitekturne in urbanistične podobe.

Pregled aktivnosti preteklega obdobja

I. polletje 1996 in prej

Urbanistična študija kompleksa (tekst)

Zgodovina pomembnejših zgradb kompleksa (tekst)

Meritve:

Upravna zgradba:

Gustaf:

Mc in Hiška

Izdelava najnujnejše fotografske dokumentacije tipičnih situacij

Predlogi prostorske rešitve za dvorano Gustaf (1:100 in 1:50)

Svetovanje (ureditev bukvarne, čajnice in gledališča v Lubadarju, postavitve kontejnerja Jacques posameznih prostorov v upravni zgradbi...)

Sodelovanje na seminarju o Metelkovi 14. in 15. februarja 1996

Priprava predavanja o urbicidu in zelenih površinah Sarajeva v čajnici Lubadar 8. 6. 1996

II. polletje 1996

Dokončanje meritev še preostalih zgradb kompleksa (Hladiilnica in Lubadar)

Meritve: Hladiilnica:

Preris: Lubadar:

Obdelava zbranih podatkov (vnos) na računalniku

Vnos geodetskega načrta kompleksa in bližnje okolice

Vnos posameznih zgradb v 3D in izris posameznih pogledov v 3D

Nadaljevanje projektiranja najnujnejših arhitekturnih in gradbenih posegov (Gustaf, ograja, dohodi, parkirišče, WC...), dokončanje projekta izgradnje sanitarnega vozla v Gustavu.

Sodelava v organu Magdalenske mreže "Prostorska komisija"

Začetek tečaja "Arhitekturni krog" (28. novembra 1996) v sodelovanju z Enajsto šolo d.o.o. za dijake 3. in 4. letnika srednjih šol, ki nameravajo opraviti sprejemni izpit na fakultetah za arhitekturo.

Priprava dolgoročnega projekta izgradnje manjkajočih funkcionalnih sklopov in gledališča s 500 sedeži v kompleksu (študijska naloga Andreja Šmida v načrtovalnem seminarju 3 na Fakulteti za arhitekturo Tehniške univerze v Gradcu pri ass. dr. G. Doytchinovu, dia) (projekt M 1:200).

Priprava na razstavo zbirke načrtov (publikacije) ob zaključku meritvenih del.

I. polletje 1997

Priprava na organizacijo arhitekturne delavnice na temo "Pekarna danes" (v študij. letu 1997/98)

Nadaljevanje tečaja "Arhitekturni krog"

Priprava in izpeljava interne delavnice "Park 97" za preoblikovanje parka pred upravno zgradbo.

Dokončanje projekta meritev

Dokončanje dolgoročnega projekta izgradnje manjkajočih funkcionalnih sklopov in gledališča s 500 sedeži

Nadaljevanje projektiranja najnujnejših arhitekturnih in gradbenih posegov (Gustaf, ograja, dohodi, parkirišče, WC...)

Organizacija predavanj (Arhitekturni krog in za izven)

Sodelava v organu Magdalenske mreže "Prostorska komisija"

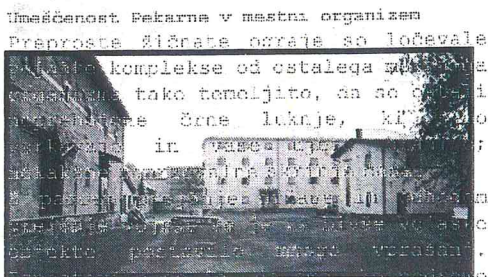
Načrt dela za II. polletje 1997

Priprava in izpeljava razstave "Pekarna v 26 slikah" s publikacijo.

Ob primernih pogojih sodelovanje na različnih mestnih arhitekturnih natečajih

Vzpostavitev biroja kot urejene skupnosti s statutom, stalnim naslovom in navezavo s podobnimi stanovskimi in strokovnimi organizacijami, sodelovanje z organi zavoda Pekarna, izpeljava virtualne arhitekturne delavnice »Metamorfoza 97« po Internetu.

Sašo REK in Andrej ŠMID: IZMERA (POSNETEK STANJA)

PROJEKTI :

Bárbara GLAVIČ:

Mladinski kulturni center v opuščeni vojašnici
(mentor prof. Janez Koželj, dipl. inž. arh.)

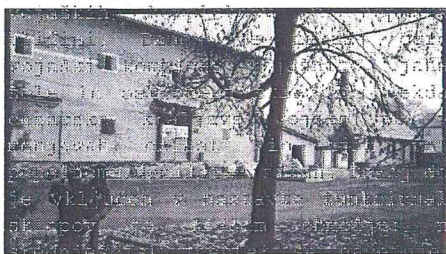
Andrej ŠMID:

Prevera prostora za vzpostavitev neinstitucionalnega multikulturnega centra
(mentor ass. dr. Grigor Doytchinov, dipl. inž. arh.)

DELAVNICA PARK '97:

Marko LESAR, Polona LIPIČNIK, Sašo REK, Andrej ŠMID, Mateja POCAJT

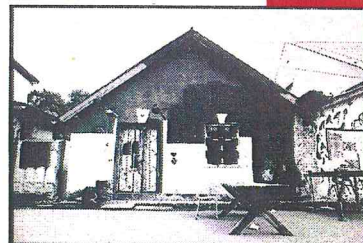
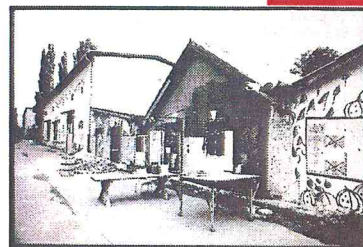
Druga gimnazija in srednja zdravstvena šola in skupaj z njima in bližnjim dijaškim Domom Liziko Jančar uspešno zaključuje močan srednješolski center, ki daje pomenben, tako rekoč akademski značaj nekoličnemu militariziranemu mestnemu predelu z imenom Tabor. Tekstilna tovarna Tabor, nastala na ozemlju nekdanje Cesarjske kraljeve Jahalne šole, na prvi pogled ne sodi v akademsko okolje; njeno umočnenost pa lahko brez težav razločimo kot nepravilnost v sicer zelo natančni postavitvi industrijskih kompleksov desnega brega mesta: vsi so navezani na železnico in se kot skoraj nepretrgan trak vlečejo od Studencev prav do sen. Ovine višjih, vojaških interesov, so ponisnile tekstilno obrate stran od takrat najmodernejšega transportnega sistema.

Medtem, ko doživlja bivša vojašnica Slave Klavore buren in korenit preporod, ki bi moral vključiti samo še okoliško cestno strukturo, da bi bil popolnoma vključevalnega značaja, se v tekstilni tovarni v tej smeri ne premika prav nič in jo bomo morali obravnavati prav tako kot včasih vojašnice: z ograjo zaprt in nespremenljiv kompleks.

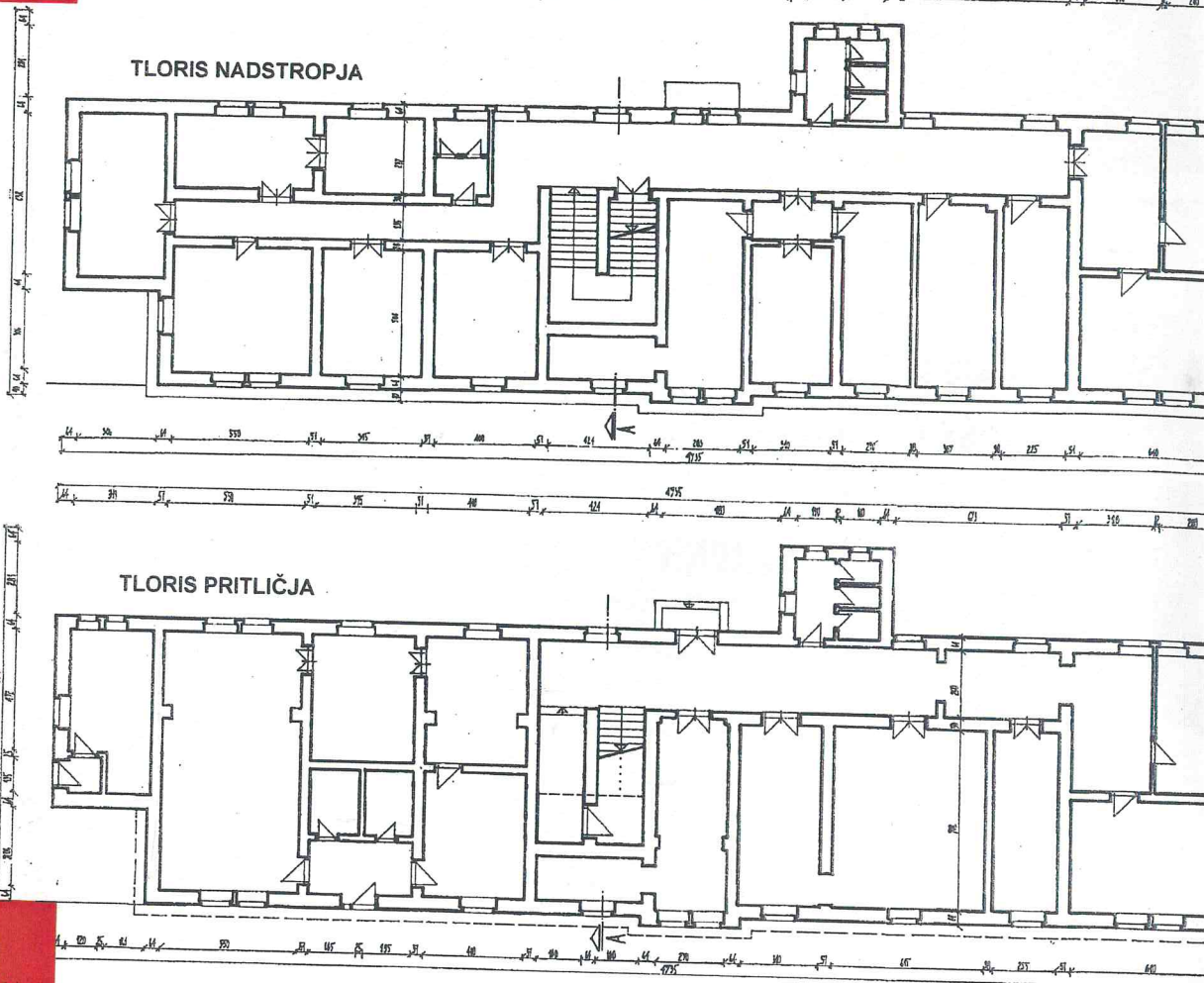
Kako se lahko v mestni organizem vključi kompleks bivše vojaške pekarnice in skladišča, Pekarna Ob železnici 16?

Osnovna značilnost kompleksa je raznolikost okoliških vsebin.

Na severu kraljuje železnica, ki ne opravlja več funkcije najtransportnega sistema, ampak počasi in zanesljivo leze v nostalgično, napol pozabljeno otroško dogodivščino, saj je jasno, da na progi Maribor - Dravograd še vsaj do leta 2076 ne bo vozil TOV. Kljub navidečni zastarelosti je železnica za kompleks izrednega pomena, saj mu daje isto ritmično dinamiko, ki

UPRAVNA ZGRADBA

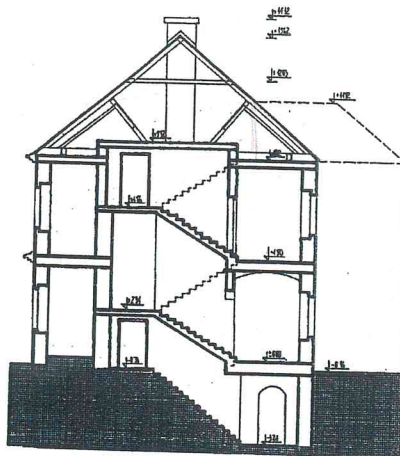

Verjetno ena prvih zgradb kompleksa, imenovana *Administrationsgebäude*. Kot reprezentančna klasicistična zgradba krasi severni, delno pa tudi vzhodni del kompleksa, kar je verjetno posledica navezave na železnico. Oblikovanje fasade je neprimerno bolj natančno kot pri skladiščih. Je edina podkletena stavba v kompleksu.

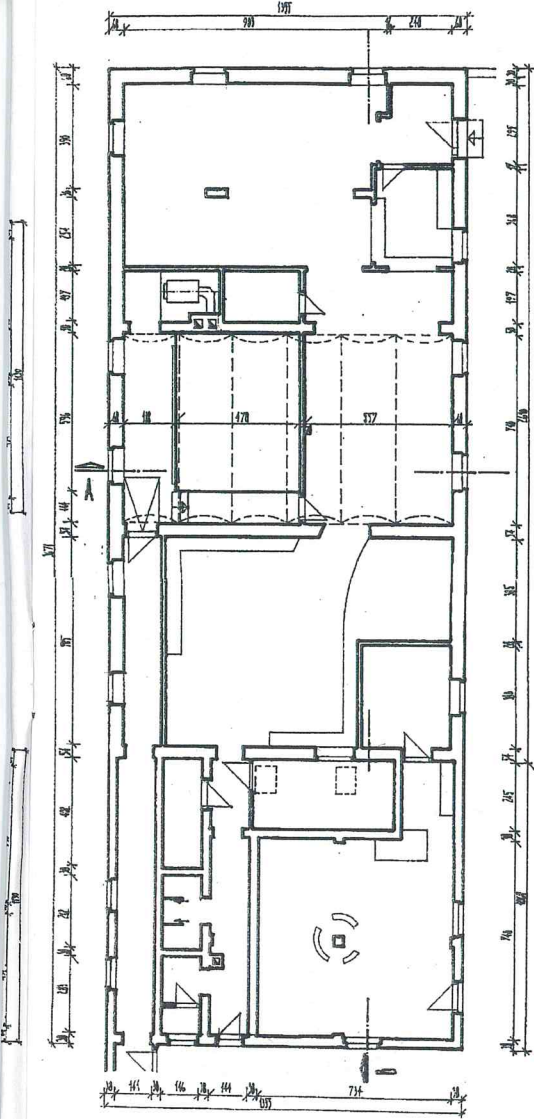
Tlorisno je zasnovana kot upravno poslopje s pisarnami, sejnimi sobami, manjšo kuhinjo, prostori za moštvo in sanitarijami. Pisarne so večinoma orientirane na sever, hodnik pa na jug, razen južnih pisarn v nadstropju, kjer poteka del hodnika v notranjosti. Prvotno stroga ločenost prostorov za moštvo in uradnike doseže višek v nerealiziranem projektu posebnega stopnišča za moštvo na vzhodni strani stavbe. Poseben status imajo od zunaj dostopni prostori v pritličju, ki so bili v času izgradnje morda namenjeni sprejemni pisarni, v času JLA prodajalni oficirske garderobe, še do nedavnega pa ste lahko tam kupili najcenejšo posodo v mestu.

Stavba je bila hitro spremenjena: ob vhodu z ulice Ob železnici je dobila dodatek z vratarskim prostorom.

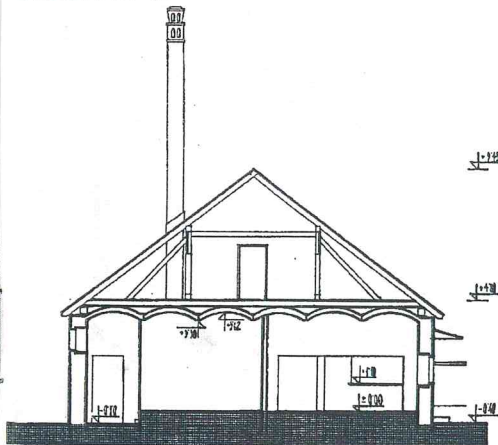
PREREZA - A

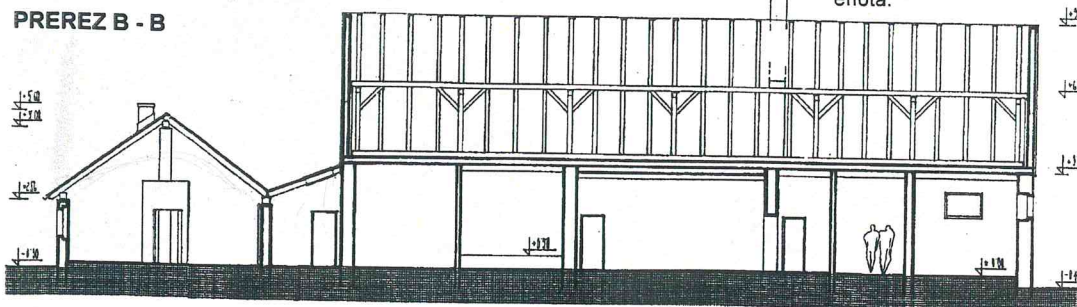
TLORIS PRITLIČJA

PREREZ A - A

PREREZ B - B

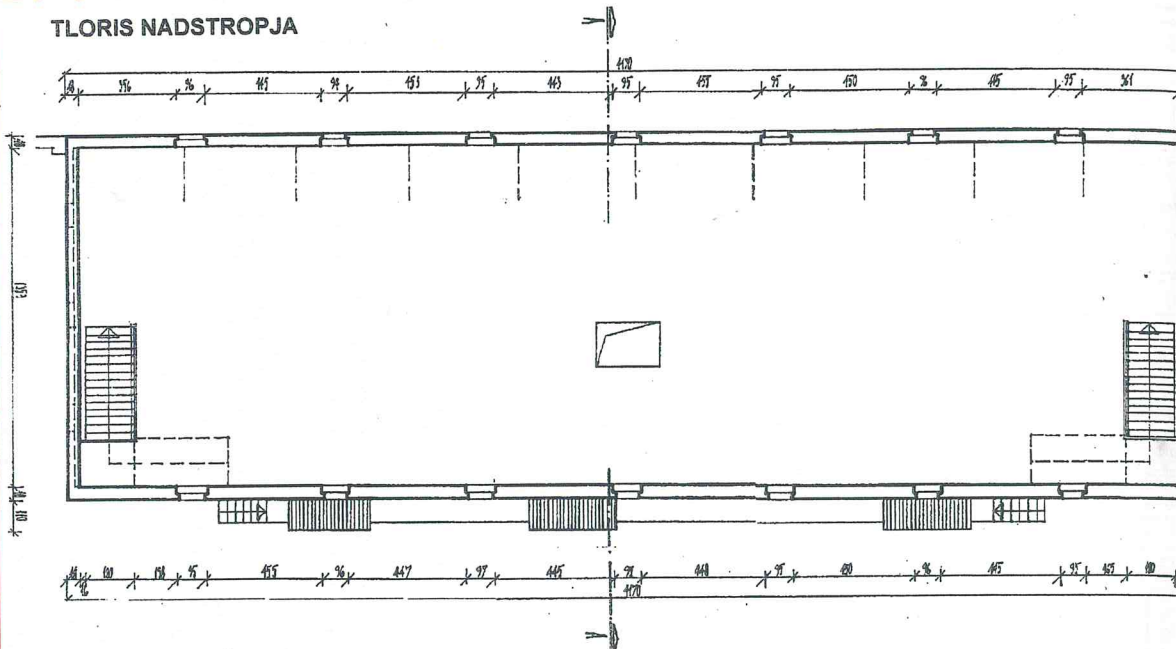

Zgrajena leta 1897 kot *Pekarna za prepečenec (Zwieback Baeckerei)* je edina proizvodna zgradba v kompleksu. Najprej enostavno zasnovana in razdeljena na prostore, ki so sledili delovnemu procesu, je kasneje (verjetno v času JLA) znotraj spremenjena do neprepoznavnosti prvotnega tlorisnega principa. Prvotni tloris vključuje današnji vhod in pretok izdelkov (od moke in kvasa iz bližnjih skladišč do prepečenca) preko vzhajalnice v peč, nato pa v pakirnico in skozi danes zazidana vrata ven oz. v skladišče. Današnji tloris vključuje tudi prizidka, ki nakazuje na potrebo po širitvi, verjetno zaradi prekvalifikacije na pekarno kruha, v času JLA. Prizidka, občutno ne vključujoča se v podobo enotne stare zgradbe pekarnice za prepečenec, sta služila za vzhajalnico in sta spremenila potek delovnega postopka, s tem pa tudi usmerjenost zgradbe. Vse kaže na to, da je bil "izhod kruha" na mestu prejšnjega "vhoda moke" ali pa so bile poti prepletene. Prizidka združuje s staro pekarno hodnik za pečjo, ki vodi do kurilnice, povezuje pa notranji hodnik, kjer so dajali testo v peč. Ta je ohranjena še iz daljnega 1897, in bo 17. decembra (datum uporabnega dovoljenja) stoletnica. Prostorno podstružje je primerno za preureditev.

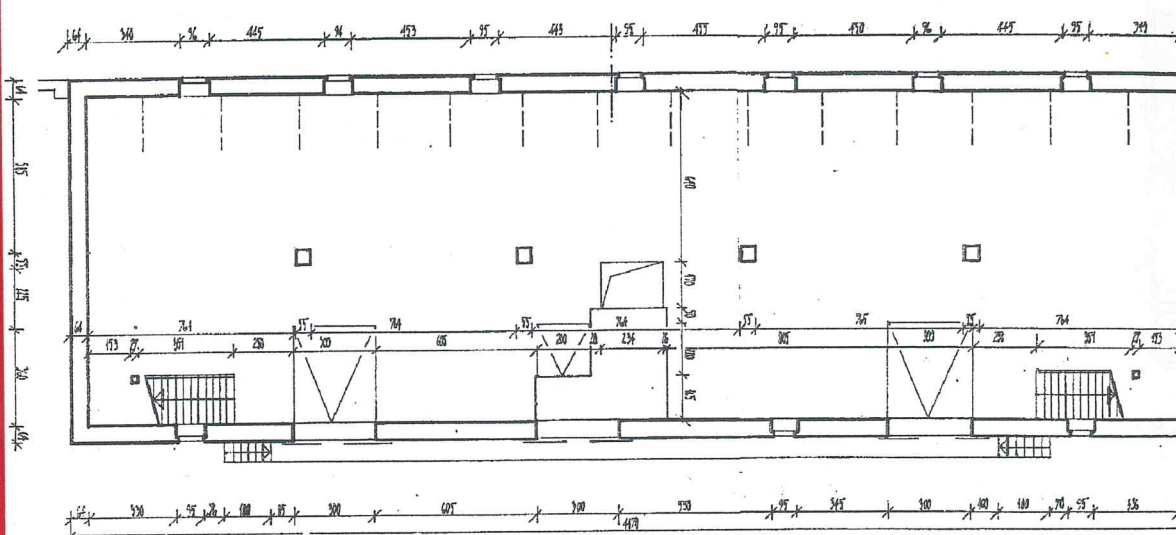
Pekarna je najbolj iznakažena zgradba kompleksa. Polna je dodatnih predelnih sten, sprememb okenske in fasadne podobe in prizidkov.

Prizidek z dvokapno streho je zaživel kot samostojna enota.

TLORIS NADSTROPJA

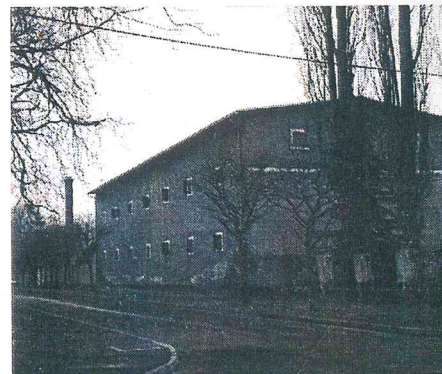
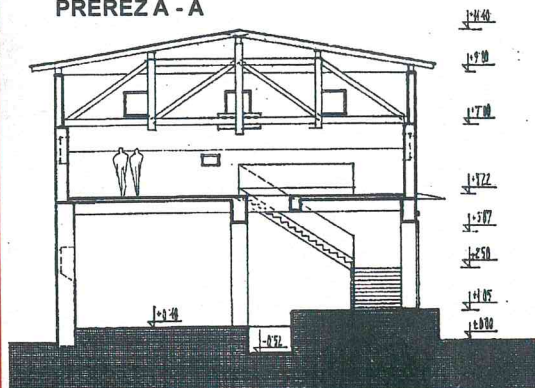
TLORIS PRITLIČJA

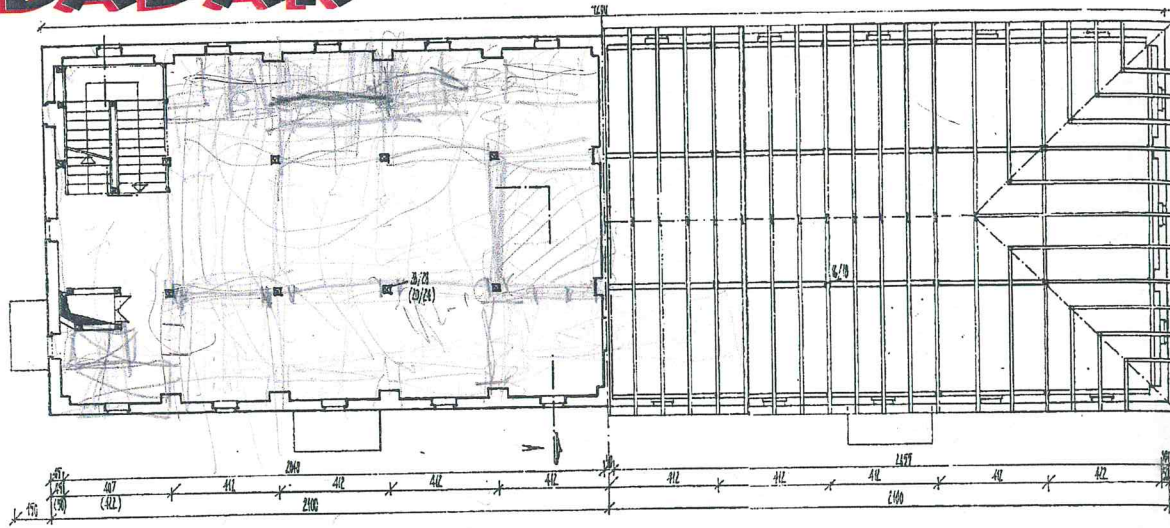

Zgrajena pred 1897 kot *Skladišče ovsu in konzerv (Hafer und Konservendepot)*. Tlorisno je enostavna, konstrukcijsko optimirana, predvsem pa prilagojena prevozu skladiščenega. Zanimiva je strešna konstrukcija, predvsem zavetrovanje, in betonski strop s predimenzioniranimi primarnimi in sekundarnimi nosilci.

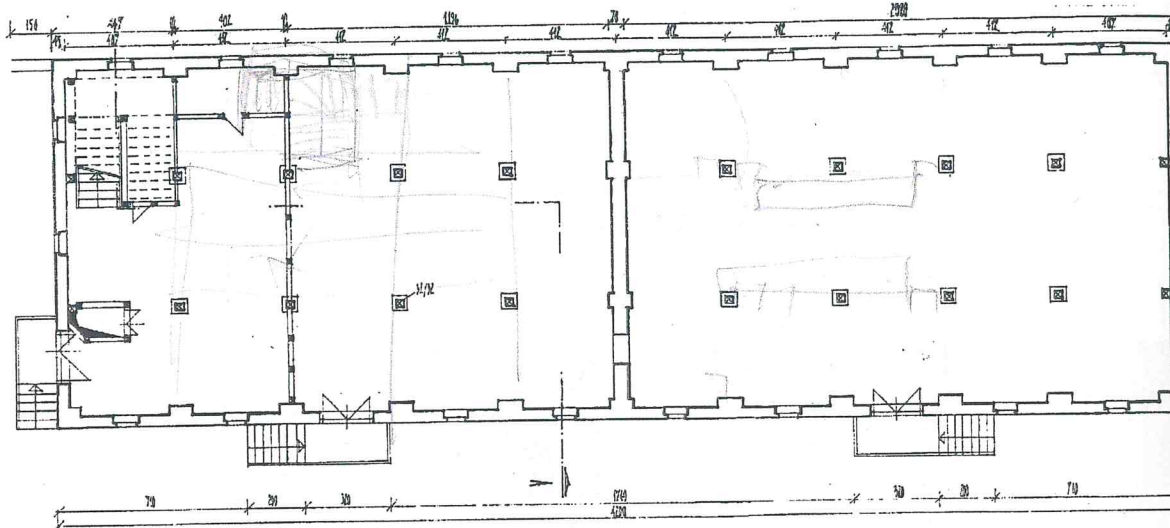
Zgradba ima dva površinsko identična prostora v dveh nivojih. Med njima so stopnice s podestom v višini, primerni za preboj na streho sosednjih garaž. Odprtina v stropu je zanimiva za razširitev ali ponovitev v rastru stebrov. Nakladalna rampa zahteva ustrezen rešitev problema pristopa in obnovo ali nadomestitev nadstrešnic. Notranje rampe so ob spremembi funkcije odveč.

PREREZA - A

TLORIS PRITLIČJA

Zgrajen v letih 1902-1903 je najmlajša velika zgradba v kompleksu. Prvotno je poimenovan Skladišče za moko (Mehldepot), današnje ime Lubadar se ga je prijelo zaradi konstrukcije. Zunanji opečni zidovi skrivajo v sebi raj za lesne zažiralce. Od pritličja navzgor je nosilni sistem lesenih stebrov in stropov častitljive starosti in njej ustrezne posedenosti v stikih tram - steber. V času nastanka je bila zgradba funkcionalno navezana na obe pekarni: nekdanjo pekarno kruha (na mestu današnje zahodne polovice parka) in na sosednjo pekarno prepečenca.

Notranje poti niso razdelane, vhodov je več. Vertikalna povezava v vzhodnem delu stavbe je najprej izpeljana kot nenavadno

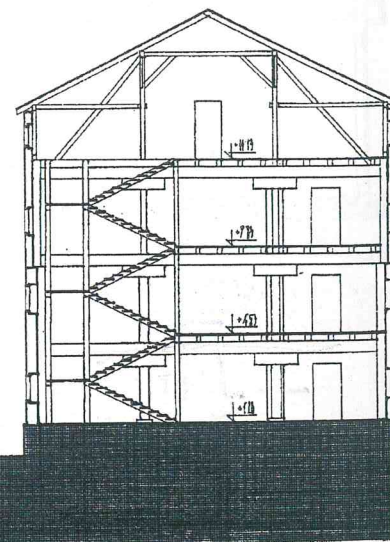
udobno (zaradi lažjega transporta vreč z moko) stopnišče, domnevno nekaj kasneje (gotovo pa pred 1945) pa je dopolnjena s tovornim dvigalom.

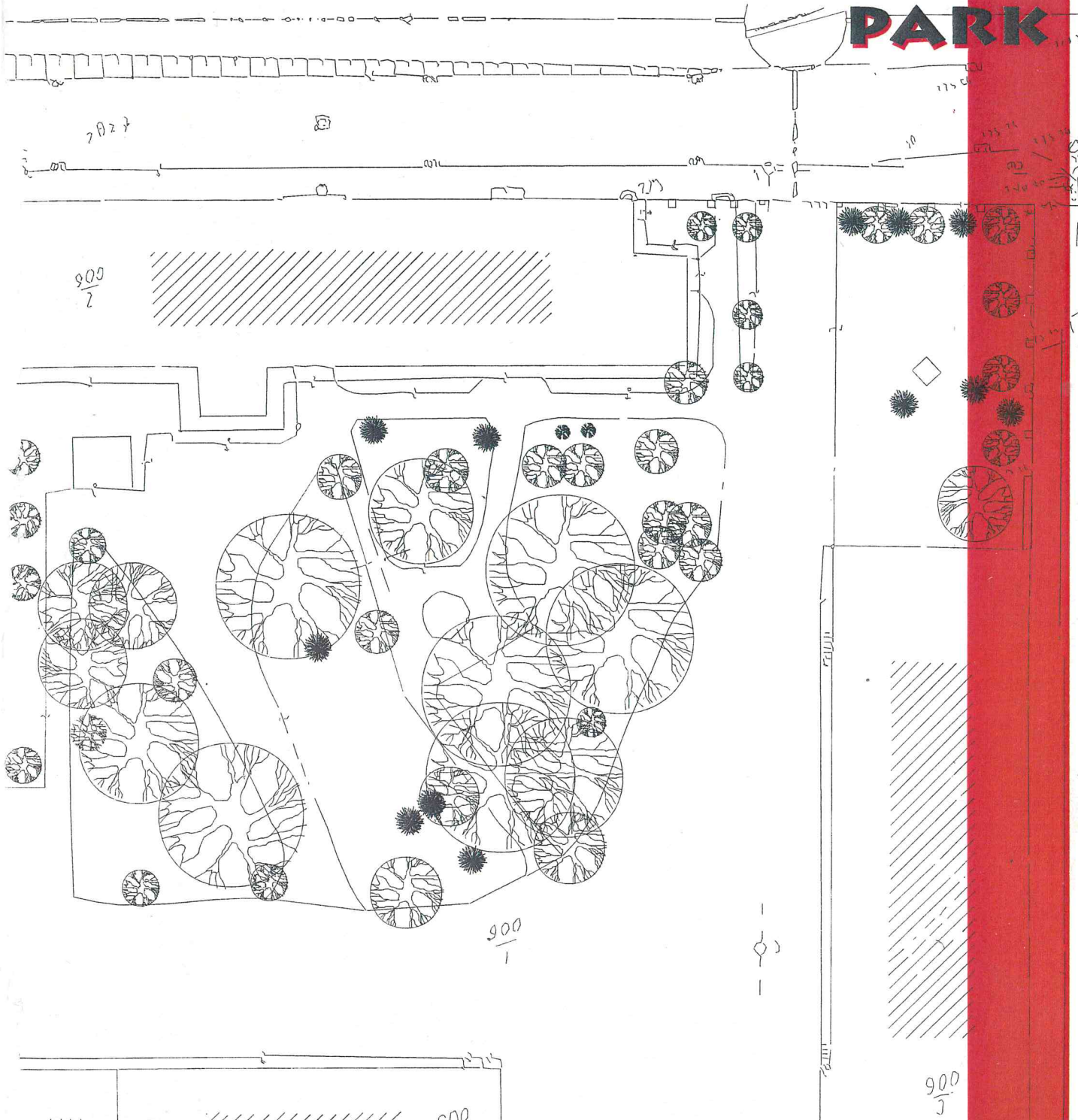
Tako stropi kot predelne stene so lesene, edini požarnovarnostni ukrep je razdelitev na dve ločeni enoti s požarnim zidom. Stene služijo le oblikovanju razdelkov in nimajo nikakršne nosilne, zvočno-, toplotno- izolacijske funkcije. Na splošno je les v zadovoljivem stanju, predvsem nosilna konstrukcija.

S spremembo funkcije je treba paziti predvsem na določila požarne varnosti. Ob morebitnem požaru se je namreč nemogoče izogniti popolni katastrofi.

Pri spremembah vhodov je nujno v skladu z funkcionalnimi spremembami oblikovati vetrolove.

PREČNI PREREZ

Park kompleksa bivše vojaške pekarnice in oskrbnih skladišč nima tako dolge zgodovine kot ostale zgradbe. Na to je vplivala predvsem postavitev pekarnice kruha, ki je zasedala približno tretjino današnje zelene površine južno od upravne zgradbe.

Današnje zelene površine kompleksa obsegajo dve ločeni enoti: eno južno in drugo vzhodno od *Upravne zgradbe*. Starejša je vzhodna, saj se pojavlja na geodetskih načrtih že pred 1897. Manjši park, kjer še vedno stoji skulptura iz časov JLA, je bil takrat koncipiran kot dva travna kolobarja okrog podesta s kipom.

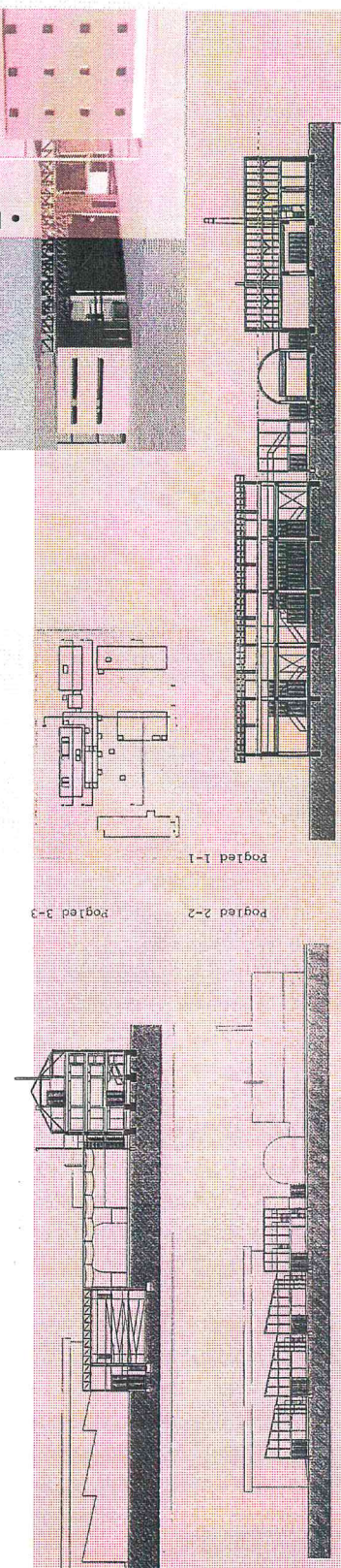
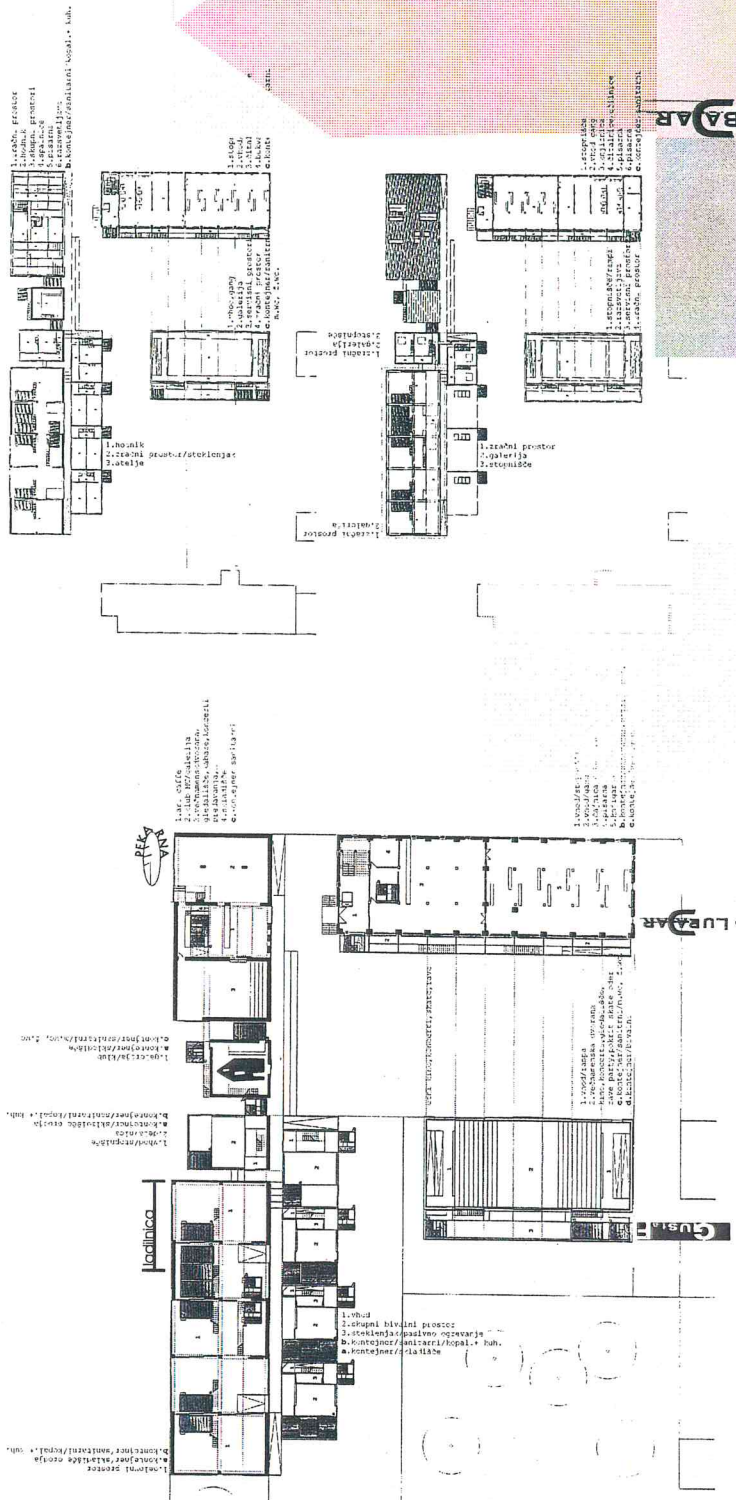
Po rušitvi stare pekarnice kruha je park privzel današnje razsežnosti. Poti in ostale tlakovane površine se navezujejo na Upravno zgradbo in njene vhode, pa tudi na princip najkrajših poti do ciljev. Drevesni fond se ponaša z ustreznostjo starostjo in njej in nekdanji zaprtosti primerno oskrbovanostjo. Posnetek drevesnega fonda je bil izveden v okviru delavnice *Park '97*.

Oba dela parka sta odraz stanja kompleksa: ograje, vhodi, površine in drevesni fond so nevezdrževani, čeprav načelno zaščiteni z različnimi mestnimi odloki in mnenji.

Mladinski center v opuščeni vojašnici "Pekarna" v Mariboru

V opuščene objekte nekdanje vojašnice "Pekarna" so se zasedbo različnih interesnih in kulturnih skupin naselile nove dejavnosti, ki v središču mesta zaradi svoje posebne narave niso našle razpoložljivih lokacij. "Pekarna" pa zaradi svoje lege, dostopnosti in prostornosti ustreza vsem pogojem, ki so potrebni za njihovo delovanje. Po zasedbi se je pričelo samorganizirano preurejanje obstoječih objektov, vendar bi bilo z bolj premišljenimi posegi uspešnejše. Nekatere objekte bi bilo bolje porušiti in nadomestiti z novimi, saj izvedba zahtevnejših programov potrebuje strukture, ki dajejo ustrežnejšo tehnično podporo. Smiselno prenovljeni obstoječi objekti, vgrajeni v novo strukturo, pa ohranjajo spomin na zgodovino vojašnice. Pri dozidavah oz. novogradnji bi bila uporabljena tehnologija industrijske arhitekture, nove prostorske strukture bi odgovarjale novim oblikam socialne povezanosti, ki temeljijo na samorganizacijskih procesih. Raznolikost idej in potreb mladih namreč zahteva prostore, ki omogočajo hitre spremembe, fleksibilnost, so montažni in reciklažni.

Zasnova prenove izhaja iz potreb potreb posameznih skupin in ocene primernosti strukture in lege obstoječih objektov vojašnice. Opuščena vojašnica se loči v dva dela: severni mirni del, ter južni bolj hrupni del. Mladinski center tvori pet stavb, ki so med seboj različne glede na ustroj in tehnologijo, ki ustrezata pogojem posameznih dejavnosti: upravi, delu, kulturi, izobraževanju ter zabavi. Stalno postavljene glavne prostore servisirajo pomožne strukture, ki so namenjene tehnični podpori, sanitarijam, skladiščem in so pomilne. S tem se omogoča večja fleksibilnost za karseda

STALNE STRUKTURE:

GUSTAV: večnamenska dvorana je zasnovana tako, da omogoča čimveč različnih zabavnih prirediteljev. Dvojne komunikacije dajejo možnost delitve dvorane na dva dela. Tribune in oder so montažni. Pomažna vrata omogočajo odpiranje dvorane proti ploščadi, tako da postane pokriti oder.

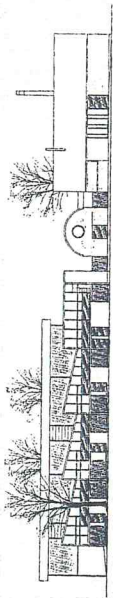
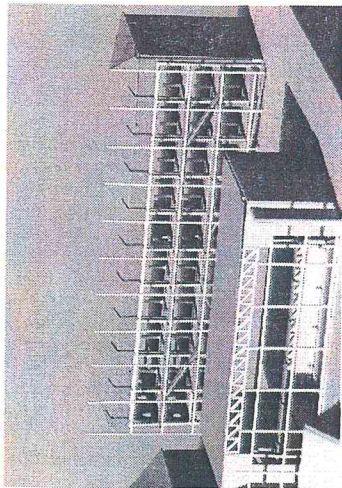
LUBADAR: večetažno skladišče moke se v celoti ohrani. Obstoječe komunikacije omogočajo le enovito uporabo etaže, zato se ob severni fasadi postavi samostojna jeklena konstrukcija z montažnimi stopnicami, ki omogočajo poljubno delitev dejavnosti znotraj posamezne etaže. Objekt je namenjen izobraževanju.

PEKARNA: nekdanja vojaška pekarna ima poleg lesenega skladišča spominsko vrednost širšemu prostoru pa daje tudi poseben značaj. Vanjo se naselijo kulturni programi.

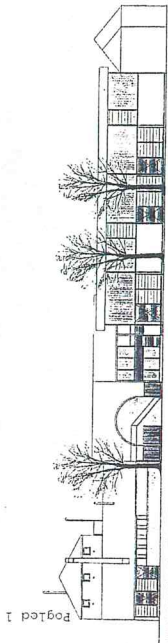
GALERIJA hiša: obstoječi objekt je v slabem stanju, vendar je skupina ki tam deluje med najbolj aktivnimi ter predstavlja središče dogajanja v kompleksu. Zato se objekt ohrani in skupaj s pekarno nameni kulturi.

HLADILNICA: armiranobetonska skeletna konstrukcija omogoča spremembo zasnove v novovolumenski objekt. V dvorani bi bile v prvi fazi delavnice, ki so potrebne za prenovo vojašnice, kasneje pa se vanjo preselijo kiparski ateljeji, scenske delavnice, lutkovne delavnice, tiskarna... Na obstoječe komunikacije se priključijo slikarski ateljeji in tako skupaj tvorijo objekt, ki je namenjen delu.

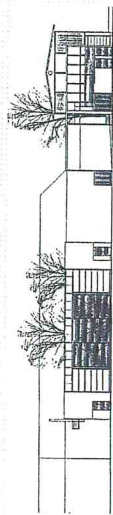
POMIČNE STRUKTURE: bivalna enota tip TRANSPAK je izdelana iz vijakačnega ogrodja (zložljiva konstrukcija) z možnostjo zlaganja v paket velikosti ene četrtine višine. Materiali: vezana plošča, profilirana pocinkana jeklena pločevina. Možnost priključitve na vodovodno in električno omrežje. Gretje je z električnimi radiatorji. Transport: z dvigalom ali villičarjem ter vsemi prevoznimi sredstvi. Montaža: enote se postavljajo na betonske temelje, betonske grede, plošče... Možna je izvedba jeklenih sani.

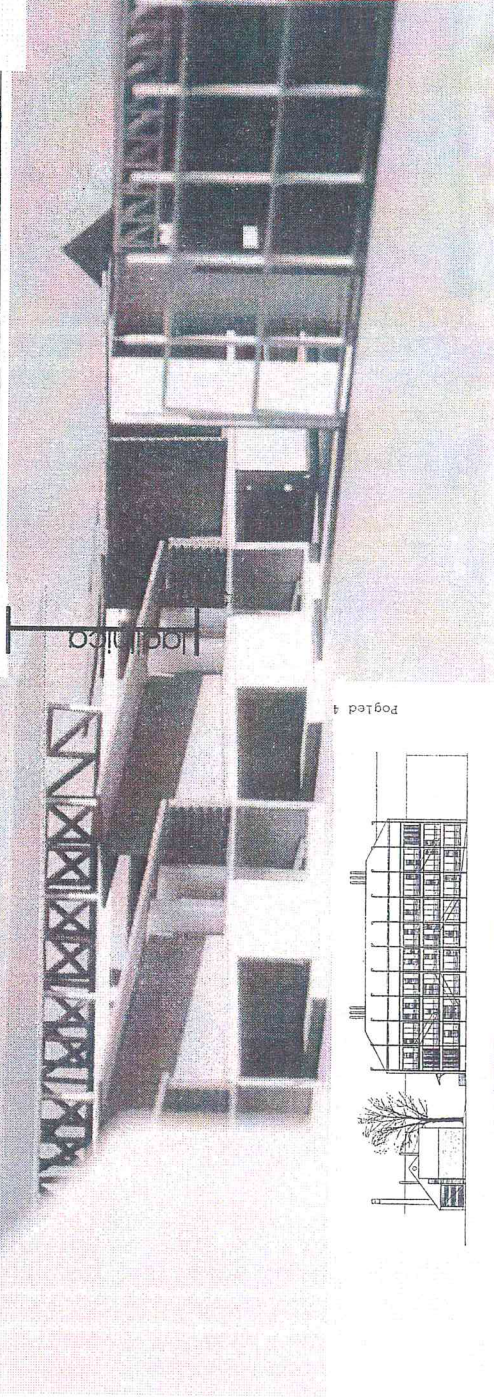
Pogled 2

Pogled 1

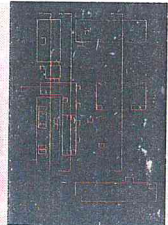
Pogled 3

Pogled 4

Pogled 5

diplomska naloga
izdelala:
Barbara Glavič abs.ath
mentor:
prof. Janez Koželj d.i.a

Prevera prostora za vzpostavitev neinstitucionalnega multikulturalnega centra
 Andrej Šmid (mentor as. Grigor Doytchinov, dr. tehn. zn., dipl. inž. arh.)

Projekt v okviru načrtovalnega seminarja na Fakulteti za arhitekturo Tehniške univerze v Gradcu je nastavljen kot prevera. To pomeni da gre poleg študijskega še za nekako bolj utopičen projekt, ki želi dane prostorske zmožnosti izkoristiti do roba in naprej. Osnovna vhodna predpostavka počiva na predvidevanju, da bi v časovnem okviru naslednjih dvajsetih let neinstitucionalna kultura v mestu dosegla stopnjo, ko bo potrebovala svoj center z gledališčem, adekvatnim tistemu, ki ga podpira državni proračun. Izhodišče je torej iluzija. Projekt je v času svojega nastajanja izničil smiselnost vhodnih pogojev in je ob njegovem zaključku moč postaviti naslednje izjave, ki so skupaj z načrti neizogiben plod arhitekturnega in nenazadnje tudi snovanja širšega okvirja:

Neinstitucionalna kultura se z umestitvijo v točno določen prostor in velikimi gradbenimi posegi zaradi večne odvisnosti od razpršenih financerjev pravzaprav institucionalizira. Edina dobra arhitekturna, kakor tudi organizacijska oblika multikulturalnega centra je pravzaprav dober nosilni skelet in čimvečja fleksibilnost.

Postavitev drugega mestnega gledališča z enako kapaciteto kot jo ima že vodilna mestna institucija, je vprašljiva iz več razlogov. Vprašanje publike je povezano z njeno vzgojo, vprašanje kvalitete in kvantitete produkcije pa s kreativno kapaciteto in tradicijo. Vizionarsko je projekt morda na mestu, realno pa se ob njem pokaže zaprtost institucij, ki bi lahko z drugačnimi programskimi shemami vase vsrkale tudi neinstitucionalno kulturo.

Prostorsko je projekt predimenzioniran in pravzaprav zgrešen. Še posebej na to opozarjata dva nebotičnika, ki bi bila lahko v ponos le skrbno strateško načrtovanemu profesionalnemu multikulturalnemu centru.

Ob ohranitvi vseh obstoječih zgradb je dvomljiva predvsem arhitekturna izjava.

Kdor danes nima vizije, ni realist.

Projekt *Zavoda za urbanizem Sprememba namembnosti bivše vojašnice "Ob železnici"* je v principu testni projekt. Pred začetkom kakršnihkoli premislekov o preoblikovanju, spremembi namembnosti in prilagajanju kompleksa bivših vojaških skladišč in pekarnice bi bilo smiselno bolj poglobljeno spremljati naslednje tematsko bližnje posege pri spremembah namembnosti:

- nasilne zasedbe - skvoti - drugod po Evropi
- država v odnosu do neinstitucionalne (in ne le mladinske) kulture
- taktika mestnih prostorskih organov do bivših belih con
- Principi »naredi sam« arhitekture pod strokovnim Vodstvom

Tako se srečamo pri projektu Zavoda za urbanizem z nekaj grobimi nesmisli, ki so se v našem okolju zaradi specifičnosti strukture uporabniko pojavili šele ob uporabi.

Ena prvih neugodnosti je promet preko površine kompleksa in dovozi na druge, sosednje parcele. Projekt preoblikovanja bi moral to zmanjšati na minimum oz. odpraviti.

Prometna stiska se pokaže tudi pri načrtovanju parkirnih mest za kompleks. Namesto zazelenitve predvideva ta za uporabo območja med zgradbama Gustaf in Lubadar parkirni prostore, hkrati pa zatrjuje, da delujejo odprte površine suhoparno. Ob odlični priložnosti razširiti obstoječi park in ga nemara povezati z bližnjim magdalenskim pa se načrtovalci odločijo celo za ukinitve zelene površine ob vhodu. Kljub odličnim možnostim za ureditev parkirnih mest ob okoliških ulicah in dejstvu, da je »mladinskemu« kulturnemu centru pravzaprav lastna oblika prevoza z dvokolesi, se znotraj kompleksa ustvari novih 62 parkirnih mest in niti enega kolesarskega..

Z uporabo kompleksa se je izkristalizirala tudi potreba po specifičnih prostorih in vsebinah, ki se večidel ne nanaša na mladinsko, ampak na neinstitucionalno kulturo, civilnoiniciativna združenja, neprofitne organizacije in ljubiteljska, tudi športna društva. Delež prostora, ki ga na primer snovalci projekta Zuma namenjajo ateljejem, je predimenzioniran npr. glede na potrebe po vadbenih prostorih glasbenih skupin, sploh nobenega premika pa ne predvideva v smeri povečanja števila manjših pisarniških prostorov.

Ob pojavih fleksibilnih arhitektur se kar samo ponuja dejstvo, da bi lahko vsaj del projekta pustili »za rezerv« in ne predhodno determinacijo, pa tudi predlog za postavitev vsaj ene strukture, ki bi omogočala bodisi razbitje na manjše ali pa združevanje. Zaplet okrog objekta bivše pekarnice bi lahko rešili prav z vpeljavo take nove strukture.

Dejstvo, da predlog nove ureditve ruši nižje objekte in njihovih vsebin ne nadomešča, postavlja pred bodoče uporabnike vrsto neodgovorljivih vprašanj. Nikjer ni predvideno delovanje vzdrževalne delavnice ali skladišča za opremo prirediteljev na prostem, prav tako ni ustrezne sprejemnice na mestu glavnega vhoda.

Ob raznolikosti skupin, ki danes delujejo v Pekarni in popolnem izumrtju praktično vseh fiksnih gostinskih objektov, se ponuja v razmislek tudi splošna smiselnost načela projektiranja od zunaj: pravzaprav je ključna lastnost organizacije z okrog 40 skupinami uporabnikov dober organ, ki koncept sproti spreminja in usklajuje. Vprašanje je, kakšna struktura in kateri celovit pristop to sploh omogočata.

Vsi projekti za preoblikovanje kompleksa bivšega oskrbnega skladišča in vojaške pekarnice so pravzaprav le vaje. Ob tako močni fluktuaciji vsebin in ljudi, ki prostor neizogibno soustvarjajo, je vloga arhitekta podobna vlogi ograje na stopnišču: potrebujejo jo le tisti, ki so omagali.

Prostorska komisija Pekarne magdalenske mreže, september 1997.

SPONZORJI RAZSTAVE:

Zavod za odprto družbo Slovenija

Mestna občina Maribor

Društvo arhitektov Maribor

Arhitekturni Atelje d.o.o.

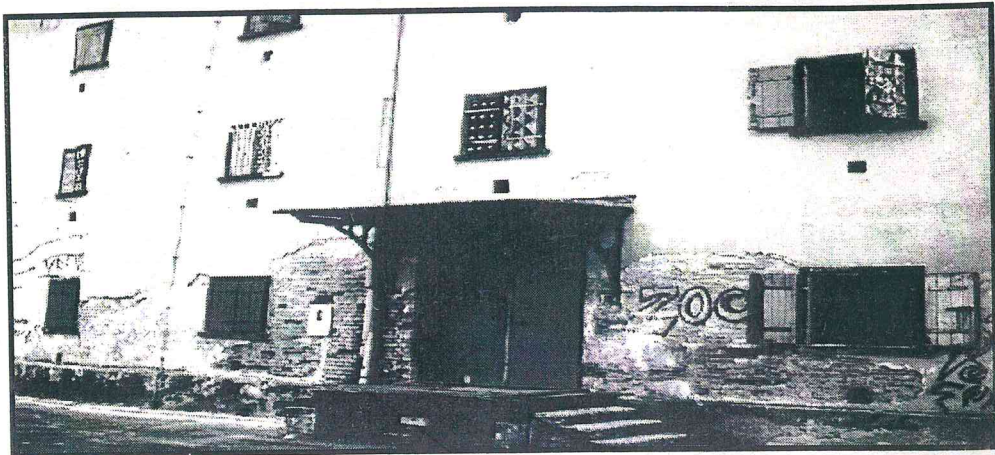

Primat d.d.

Metalna

M/ metalna

Foto Tabor

Zgodovina kompleksa bivše vojaške pekarnice in skladišč

Stavbišče, kjer se danes dogaja *Pekarna*, je bilo od začetka zasnovano v vojaške namene in za vojaške potrebe. Tako označuje predel med Jezdarsko ulico in železniško progo zaprt kompleks skladišč in dveh pekarn, ki je bil zgrajen pred letom 1897 kot *Cesarsko kraljevo vojaško oskrbno skladišče*. Kot tipično zaledno skladišče zamažimo iščemo zgradbe, ki bi služile nastanitvi velikega števila vojakov, pač pa dajejo podobo kompleksu predvsem skladišča in pekarni. Prvotni obseg kompleksa je večji od današnjega: vanj sodijo tudi skladišča agrokombinata proti zahodu. Stara pekarna kruha se je nahajala v današnjem parku.

Na okolico kompleksa so močno vplivale bližnje stavbe ali površine, namenjene cesarski kraljevi vojski, pa tudi cesarski kraljevi železnici. Nekje v istem času sta bili ustanovljeni jahalna šola (*Reitschule*) in vojašnica, oboji južno od kompleksa. Bivša *Reiterstrasse*, ki je mejna ulica med jezdskim poligonom ter kompleksom skladišč in pekarn, je danes uspešno prevedena v *Jezdarsko ulico*, prej neimenovana ulica vzhodno od kompleksa pa je dobila ime *Žitna ulica* zaradi skladišč. Jahalna šola je danes pozidana s tekstilnimi obrati. S to pozidavo se prekine kontinuiteta in izgubi notranja povezava treh vojaških ozemelj. Prva stopnja demilitarizacije širšega območja predela Tabor torej sega natančno v leta postavitve tekstilnih obratov na današnji Žitni ulici. Sklepam, da je jahalna šola razpadla v času, ko je ozemlje prevzela vojska Države Srbov, Hrvatov in Slovencev (po prvi svetovni vojni). Po drugi svetovni vojni je kompleks skladišč in vojašnico, ki jo je poimenovala *Vojašnica Slave Klavore*, prevzela Jugoslovanska ljudska armada. Demilitarizacija se je končala po odhodu Jugoslovanske ljudske armade iz Republike Slovenije. Kompleks skladišč in vojašnica Slave Klavore sta svobodna in se končno lahko vključita v mestni organizem, ki ju je medtem že popolnoma obrasel.

Ni naključje, da leži kompleks skladišč ravno ob železniški progi, saj je bil železniški transport konec prejšnjega stoletja najmodernejša in najučinkovitejša oblika transporta sploh. Že v času izgradnje zadnjih zgradb kompleksa se je ulica na severnem robu, ki se danes imenuje ulica *Ob železnici*, imenovala *Eisenstrasse*.

Končno podobo je kompleks dobil že leta 1903. Nalogo projektiranja je opravil *Cesarsko-kraljevi vojaški gradbeni oddelek 3. korpusa*. Tako najdemo v Pokrajinskem arhivu v Mariboru gradbene načrte dveh zgradb, dve varianti prizidka ene zgradbe (obe nerealizirani) in projekt vpeljave železniškega tira v kompleks. Načrte in pripadajoča gradbena dovoljenja hranijo pod naslovom "Ob železnici 16" in številko Ta / 726.

FOTOGRAFIJE:

Tadeja Dobaj
Andrej Šmid
Matjaž Wenzel

PRIPRAVA:

Zavod Pekarna
Arhitekturni Biro Magdalena
Hiša galerija
Kibla

TISK: Pablo

DTP KIBLA NAMIZNO ZALOŽNIŠTVO
DESKTOP PUBLISHING

Pekarna v 26 slikah

KATALOG OB RAZSTAVI ARHITEKTURNEGA BIROJA MAGDALENA V HIŠI GALERIJI ZAVODA PEKARNA